

10.05.2024

Dnro 3229/03.04.04.04.10/2023

Asia Kunnallisasiaa koskeva valituslupahakemus ja valitus

Muutoksenhakija Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymähallitus

Päätös, jota muutoksenhaku koskee

Vaasan hallinto-oikeus 30.10.2023 nro 1380/2023

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ja tutkii asian.

Hallinto-oikeuden päätös kumotaan. Asia palautetaan hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeuden tulee asiaa uudelleen käsitellessään lausua myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa sekä asiaa hallinto-oikeudessa edellisen kerran käsiteltäessä esitetyistä oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaatimuksista.

Asian tausta

(1) *Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymävaltuusto* on 2.5.2023 (§ 13) päättänyt muun ohella hyväksyä Lämpö Korpela Oy:n koko osakekannan myynnin Loimua Oy:lle.

(2) *Hallinto-oikeus* on valituksenalaisella päätöksellään Antti Toivolan kunnallisvalituksen johdosta kumonnut yhtymävaltuuston päätöksen ja velvoittanut kuntayhtymän korvaamaan Toivolan oikeudenkäyntikulut 200 eurolla viivästyskorkeineen. Kuntayhtymän vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on hylätty.

(3) Hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa on Korpelan Voima kuntayhtymän hallintosäännön 12 §:ään viitaten todettu, että asiassa saadun selvityksen perusteella osakkeiden myymistä koskevasta asiasta päättäminen kuuluu yhtymähallituksen toimivaltaan. Ratkaistessaan yhtymähallituksen toimivaltaan kuuluvan asian yhtymävaltuusto on ylittänyt toimivaltansa. Yhtymävaltuuston päätös on tämän vuoksi kumottava. Asian näin päättyessä muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

Vaatimukset ja selvitykset korkeimmassa hallinto-oikeudessa

(4) *Muutoksenhakija* on pyytänyt lupaa valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä ja valituksessaan vaatinut, että päätös kumotaan. Yhtymävaltuuston päätös 2.5.2023 § 13 on saatettava voimaan tai asia on palautettava hallinto-oikeudelle muilta kuin toimivallan ylitystä koskevin osin uudelleen käsiteltäväksi. *Toivola* on velvoitettava korvaamaan kuntayhtymän oikeudenkäyntikulut korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeudessa viivästyskorkeineen. Vaatimuksia on perusteltu seuraavasti:

(5) Hallinto-oikeus on virheellisesti katsonut, että Lämpö Korpela Oy:n osakekannan myynnistä päättäminen on kuulunut yhtymähallituksen toimivaltaan. Kuntayhtymän hallintosäännön 12 §:ssä on kuvattu yleisellä tasolla yhtymähallituksen tehtäviä, joihin kuuluu lähtökohtaisesti muun ohella osakkeiden myynnistä päättäminen. Hallintosäännön 42 § sisältää kuitenkin tarkemmat määräykset toimivallan jakautumisesta omaisuuden luovuttamisesta päätettäessä. Määräyksen perusteella yhtymävaltuusto on siirtänyt toimivaltansa omaisuuden luovuttamisen osalta yhtymähallitukselle vain siltä osin kuin luovutuksen kohteena olevan omaisuuden arvo on enintään miljoona euroa. Lämpö Korpela Oy:n osakekannan arvo ylittää miljoona euroa, joten yhtymävaltuusto on ollut asiassa toimivaltainen.

(6) *Toivola* on vaatinut, että valitus hylätään ja kuntayhtymä velvoitetaan korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeudessa korkeineen. Hallinto-oikeuden päätös perustuu kuntayhtymän perussopimukseen ja hallintosäännön määräyksiin. Perussopimuksen mukaan yhtymähallitus hoitaa kaikki muut tehtävät kuin perussopimuksessa yhtymävaltuustolle määritellyt tehtävät. Hallintosääntöä sovelletaan perussopimukseen nähden toissijaisena, eikä sillä voida määrätä perussopimuksessa sovitun yhtymävaltuuston ja yhtymähallituksen toimivallan muuttamisesta. Toimivalta asiassa kuuluu yhtymähallitukselle.

(7) *Loimua Oy:lle* on lähetetty tiedoksi valituslupahakemus ja *Toivolan* selitys.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun perustelut

Kysymyksenasettelu

(8) Asiassa on ratkaistavana, onko Korpelan Voima kuntayhtymän omistamien Lämpö Korpela Oy:n osakkeiden myynnistä päättäminen kuulunut hallinto-oikeuden toteamalla tavalla yhtymähallituksen toimivaltaan ja onko yhtymävaltuusto asiasta päättäessään siten ylittänyt toimivaltansa.

Sovellettavat oikeusohjeet

(9) Kuntalain 56 §:ssä on säädetty kuntayhtymän perussopimuksesta. Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan perussopimuksessa on sovittava kuntayhtymän muista kuin 3 kohdassa tarkoitetuista toimielimistä sekä niiden tehtävistä, päätösvallista ja koollekutsumisesta.

(10) Kuntalain 58 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymän päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto tai yhtymäkokous. Kuntalain 59 §:n 1 momentin mukaan yhtymävaltuustoon sovelletaan, mitä valtuustosta säädetään. Kuntalain 14 §:n 1 momentin mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

(11) Kuntalain 64 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymään sovelletaan, mitä kunnasta säädetään muun ohella lain 12 luvussa (90–109 §).

(12) Kuntalain 90 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset päätöksenteko- ja hallintomenettelyyn liittyen muun ohella toimivallan siirtämisestä.

(13) Kuntalain 91 §:n 1 momentin mukaan valtuusto voi hallintosäännössä siirtää toimivaltaansa kunnan muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Toimivaltaa ei kuitenkaan saa siirtää asioissa, joista valtuuston on tässä tai muussa laissa olevan säännöksen mukaan päätettävä.

Kuntayhtymän hallintosäännön määräykset

(14) Korpelan Voima kuntayhtymän hallintosäännön 3 §:n 1 momentin mukaan yhtymävaltuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

(15) Hallintosäännön 12 §:ssä on määrätty yhtymähallituksen tehtävistä. Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan yhtymähallitus päättää muun ohella osakkeiden hankkimisesta ja myymisestä noudattaen niitä ohjeita ja määräyksiä, jotka yhtymävaltuusto määrärahan myöntäessään mahdollisesti on antanut.

(16) Hallintosäännön 42 §:ssä on määrätty omaisuuden luovuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan yhtymähallitus päättää kuntayhtymän hallinnassa olevan omaisuuden myynnissä ja vuokrauksessa noudatettavista yleisistä perusteista. Yhtymähallitus päättää omaisuuden luovuttamisesta, milloin omaisuuden arvo on enintään 1,0 miljoonaa euroa. Pykälän 2 momentin mukaan yhtymähallitus päättää irtaimen omaisuuden, osakkaiden (oikeastaan osakkeiden) ja osuuksien myynnistä, omaisuuden vuokraamisesta tai poistamisesta. Yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa toimitusjohtajalle. Pykälän 3 momentin mukaan yhtymävaltuusto päättää omaisuuden luovuttamisesta, milloin omaisuuden arvo on yli 1,0 miljoonaa euroa.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

(17) Hallinto-oikeus on hallintosäännön 12 §:ään viitaten katsonut, että nyt kysymyksessä olevien osakkeiden myynnistä päättäminen on kuulunut yhtymähallituksen toimivaltaan. Hallinto-oikeuden päätöksessä ei ole lainkaan viitattu hallintosäännön 42 §:ään.

(18) Hallintosäännön 42 §:ssä on omaisuuden luovuttamisen osalta tarkennettu hallintosäännön 12 §:n yleisiä määräyksiä yhtymähallituksen tehtävistä ja toimivallasta. Hallintosäännön 42 §:n perusteella yhtymähallituksen toimivaltaan ei kuulu päättää omaisuuden luovuttamisesta, kun omaisuuden arvo on yli miljoona euroa, vaan tältä osin toimivallan on katsottava omaisuuslajista riippumatta kuuluvan yhtymävaltuustolle. Kuntayhtymän perussopimuksen määräykset eivät anna aiheutta arvioida asiaa tältä osin toisin.

(19) Saadun selvityksen perusteella Lämpö Korpela Oy:n osakkeiden alustava kauppahinta on yli miljoona euroa. Näin ollen kyse on omaisuudesta, jonka luovuttamisesta päättäminen on kuntayhtymän hallintosäännön perusteella kuulunut yhtymävaltuuston toimivaltaan.

(20) Edellä olevan perusteella yhtymävaltuuston päätös 2.5.2023 § 13 ei ole syntynyt hallinto-oikeuden toteamalla tavalla toimivallan ylityksen johdosta virheellisessä järjestyksessä. Tämän vuoksi hallinto-oikeuden päätös on kumottava ja asia on palautettava hallinto-oikeudelle Toivolan kunnallisvalituksessa esitettyjen muiden valitusperusteiden osalta uudelleen käsiteltäväksi.

(21) Kun otetaan huomioon oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 98 §:n 3 momentti, hallinto-oikeuden tulee asiaa uudelleen käsitellessään lausua myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa sekä asiaa hallinto-oikeudessa edellisen kerran käsiteltäessä esitetystä oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaatimuksista.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi
oikeusneuvos

Tuomas Kuokkanen
oikeusneuvos

Taina Pyysaari
oikeusneuvos

Toni Kaarresalo
oikeusneuvos

Robert Utter
oikeusneuvos

Elina Ranz
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös
Jäljennös

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymähallitus, maksutta
Vaasan hallinto-oikeus
Antti Toivola
Loimua Oy

Asiakirjan oikeaksi todistaa

Erityissihteeri Katja Päivinen